

PROPOSTES DEL PSC-CIUTADANS PEL CANVI EN EL CAMP DE LA UNIVERSITAT I LA RECERCA

APARTAT 3.4. DEL PROGRAMA: LA RECERCA CIENTÍFICA I L'EDUCACIÓ SUPERIOR

L'educació superior, la innovació i la promoció de les polítiques de Recerca i Desenvolupament constitueixen variables estratègiques per al creixement econòmic i la cohesió social i territorial de Catalunya. Per tal de millorar la posició relativa, en el marc de les regions d'Europa, cal incrementar els recursos públics i privats destinats a R+D, que actualment suposen l'1% del PIB quan la mitjana a la Unió Europea és del 2,3%. No és pot ajornar més la identificació de les necessitats del sistema Ciència-Tecnologia-Empresa i la formulació d'un Pla de Recerca i Desenvolupament Tecnològic com a eina vàlida de coordinació i impuls de les polítiques educatives, tecnològiques i industrials amb les polítiques socials.

Per aconseguir que la formació superior a Catalunya tingui un paper socialment rellevant cal, en primer lloc, reformar el marc institucional de les universitats. Aquesta reforma ha de significar aprofundir l'autonomia universitària, descentralitzar les competències del Consejo de Universidades i federalitzar el sistema d'educació superior i recerca. En segon lloc, cal incrementar el finançament de l'ensenyament superior per tal de superar el diferencial respecte la mitjana de l'OCDE i amb l'objectiu de la millora de la qualitat. Mentre Catalunya i Espanya dediquen l'1% del PIB a Educació Superior a l'OCDE és del 1'6% (pública i privada). Per assolir aquest objectiu el sector públic ha d'encapçalar aquest esforç financer que haurà d'ésser complementat amb una major implicació del sector privat (especialment en la formació continuada i la recerca aplicada). Cal impulsar una gestió eficient i responsable de les universitats amb racionalitat en la gestió de la despesa i prioritització de les actuacions tant a l'administració com en el govern de les universitats.

Un altre objectiu pel nou Govern de la Generalitat serà identificar els centres d'excel·lència de cada Universitat. Cal reordenar la programació d'ensenyaments evitant duplicitats innecessàries i fer una aposta per la qualitat de la Universitat pública: qualitat de la docència, de la recerca i dels serveis. Les universitats han de contribuir a fomentar la cultura emprendedora i les iniciatives d'autoocupació. Les universitats han de participar, en tant que institucions de referència social, en la promoció dels valors de la solidaritat, la cooperació, la multiculturalitat i la sostenibilitat.

Catalunya ha viscut, en els darrers anys, una extraordinària expansió del estudis universitaris. L'increment de l'oferta i la creació d'estudis universitaris al diversos territoris del país és, indubtablement, un element positiu que a tots ens enorgulleix.

Però, lamentablement, aquesta expansió s'ha fet de forma desordenada, tant pel que fa a la creació d'universitats públiques, com pel reconeixement de centres universitaris privats i per l'expansió de centres adscrits. Aquest creixement desordenat s'ha vist acompanyat, a més, de la insuficiència i discrecionalitat d'un finançament que s'ha basat, en molt bona mesura, en un creixent endeutament de les institucions universitàries. Aquestes deficiències en el finançament comporten l'escassetat de serveis als estudiants: els instruments d'inserció professional, els ajuts indirectes, el desenvolupament de residències universitàries, etc.

L'anàlisi de la política universitària del govern de Catalunya posa també de manifest un excés de dirigisme institucional i una desconfiança crònica respecte de l'autonomia universitària. Les tensions que s'han viscut en el món universitari, els desequilibris financers, la feblesa dels instruments de planificació, la debilitat dels consells socials, són expressions d'aquesta problemàtica relació entre les universitats i el govern.

Al costat d'això, hem trobat a faltar una major capacitat de sintonia amb els sectors industrials del país. Les polítiques de recerca i desenvolupament, i la relació d'aquestes amb les empreses, són encara molt febles malgrat el gran potencial de les nostres universitats.

Volem que les nostres universitats, i el conjunt de la formació superior de Catalunya, juguin un paper clau en el desenvolupament de la nostra societat. La nostra universitat requereix un major esforç inversor, certament. Però necessita, sobretot, un govern que confiï en la seva capacitat de creació i innovació. Un govern que, alhora, sigui exigent amb els seus rendiments acadèmics i de recerca.

Una altra prioritat del govern serà com aprofitar les oportunitats que la societat del coneixement i l'avenç de les noves tecnologies plantegen a la renovació de la docència. Caldrà preparar, des de les polítiques públiques, una universitat menys rígida i més adaptable a les iniciatives pluridisciplinàries i a l'avenç del coneixement en xarxa. Volem potenciar la projecció internacional de les universitats amb polítiques públiques de suport a la mobilitat d'estudiants i professors, aspecte que ha de constituir un tret característic de la política universitària catalana.

OBJECTIUS

Promoure la recerca i la innovació definint prioritats i concentrant els recursos públics. Dedicarem el 2,3% del PIB català a recerca i desenvolupament.

Reformar el marc institucional de les universitats

Incrementar el finançament per a l'ensenyament superior

Treballar per la qualitat, coherència i complementarietat del sistema universitari

MESURES PER INCREMENTAR EL FINANÇAMENT PER A L'ENSENYAMENT SUPERIOR

Establir un model global i transparent del finançament de les Universitats públiques que comportarà:

Adoptar un sistema de finançament segons paràmetres objectius que determini un volum suficient per estudiant, segons tipologies, així com criteris de promoció de comportaments socialment desitjables de les institucions: rendiment dels estudiants, grau d'inserció professional dels titulats, eficàcia dels plans d'estudi, captació de demanda de grups socials subrepresentats.

Establir un finançament complementari lligat a objectius específics de cada Universitat pactats amb el Govern de la Generalitat a través de contractes-programa.

Introduir incentius per a la millora dels criteris interns d'assignació dels recursos per contrarestar les tensions corporatives dels sistema i afavorir una gestió més eficient i responsable dels recursos.

Fer un major esforç per a diversificar les fonts de finançament, comptant amb el suport de les administracions d'altres nivells i amb el producte de la relació de les universitats amb el seu entorn productiu. El Govern de la Generalitat establirà el marc de referència i desenvoluparà al màxim els procediments de cofinançament. Igualment, establirà el marc en el que s'haurà de produir la relació amb els agents econòmics als qui la Universitat proporcioni serveis.

L'Administració central i la Unió Europea han d'incrementar notablement el finançament a la recerca de Catalunya. Les administracions locals poden col·laborar en programes d'inversió i en actuacions per millorar els serveis de transport i allotjament als estudiants.

Impulsar la regulació de la política de beques de la Generalitat per avançar en la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'educació superior. Concreció d'un Programa de préstecs als estudiants. Manteniment de preus públics en les proporcions actuals, atesa la utilitat social de la formació superior i la garantia de l'equitat en l'accés. Diversificació i adaptació de la tipologia de preus en funció de les experimentalitats dels ensenyaments.

Desenvolupar un Programa de suport a la internacionalització amb ajuts de la Generalitat que dupliquin les beques Erasmus.

MESURES PER PROMOURE LA RECERCA I LA INNOVACIÓ

Articular el Sistema de Ciència, Tecnologia i Indústria de Catalunya. Coordinarem les polítiques de R+D de tots els departaments de la Generalitat.

Promoure un debat anual sobre la situació de la ciència i la tecnologia al Parlament de Catalunya, que contribueixi a una major presa de consciència de la societat catalana de la necessitat d'un particular esforç en aquesta matèria.

Obrir un gran debat a la societat catalana en relació amb els processos de creació de capacitats regionals per a generar, adaptar i apropiat coneixement científic i tecnològic, així com del paper que juguen els processos de regionalització de Ciència i Tecnologia per a identificar tendències i desafiaments i millorar la posició relativa de Catalunya en el marc de les regions d'Europa.

Desenvolupar un programa de promoció i foment de la innovació en forma de polítiques industrials i tecnològiques. Alhora, dur a terme mesures per a afavorir la creació d'empreses de base tecnològica a Catalunya.

Crear ajuts i incentius que afavoreixen la vertebració dels departaments universitaris, els centres d'innovació tecnològica, els organismes públics de recerca i altres centres d'R+D, públics i privats, per tal de configurar una xarxa catalana de ciència i tecnologia.

Promoure programes específics per a les àrees d'Humanitats i Ciències Socials, insuficientment ateses pel Programa Marc Europeu i pel Plan Nacional de I+D.

MESURES PER REFORMAR EL MARC INSTITUCIONAL DE LES UNIVERSITATS

Fer una Llei d'universitats de Catalunya, text articulat que definirà un model global i transparent de finançament, la coordinació del sistema, la reforma dels consells socials, la programació universitària i la política autonòmica de professorat així com el dret a l'estudi, amb l'objectiu d'aprofundir l'autonomia universitària.

**MESURES PER TREBALLAR PER LA
QUALITAT, COHERÈNCIA I
COMPLEMENTARIETAT DEL SISTEMA
UNIVERSITARI**

Fer un major esforç per conferir solidesa als instruments de planificació: reordenar la programació d'ensenyaments, sobre la base de la demanda a llarg termini. En relació a les Universitats de nova creació, estimular la seva condició d'agents en la dinamització socioeconòmica dels territoris.

Trobar estratègies per a reduir la taxa de deserció i disposar de millors estadístiques i indicadors per a analitzar les causes del rendiment acadèmic.

Millorar l'ordenació del tercer cicle i de la formació continuada potenciant la cooperació interuniversitària en aquest camp.

Revisar els mecanismes d'accés a la Universitat previstos a la LOGSE per garantir la igualtat d'accés.

Desenvolupar un programa de formació de formadors, amb l'objectiu de millorar la docència en el marc de l'extensió de les noves tecnologies.
